

наигрышам и традиционным танцам: «Крупіцкая полька» в обработке В. Грома, «Смаргонская кадрыля», «Градыцыйны вальс» в обработке Н. Сироты, «Полька Муха» В. Гинько, «Кадрыля Рах-цях-цях» В. Трамбицкой и др. Эти произведения имеют шуточный характер, быстрый темп и деревенский колорит. Большая часть обработок выполнена В. Громом, Н. Сиротой, В. Трамбицкой и О. Трамбицкой. Авторские обработки, выполненные руководителем и самими студентами – участниками коллектива, также вошли в концертный репертуар. Им принадлежит большая роль в воспитании художественного вкуса, в сохранении неповторимой красоты и самобытности творчества народных музыкантов. Коллектив не стремится к значительной переработке музыкального первоисточника. В использовании инструментов музыканты исходят от самих мелодий и заложенных в них характеров.

Фольклорный ансамбль «Баламуты» является частым гостем на концертных площадках г. Минска, также принимает участие в многочисленных фольклорных фестивалях, как у нас в стране, так и за рубежом – в Италии, Испании, Словакии, России, Украине, Польше.

В процессе работы музыканты стремятся проникнуть в систему традиционного мышления, которая характерна для белорусской народной музыки и потому, скрупулезно изучают фольклорные образцы. Нередко материалами для работы коллектива служат традиционные народные песни и танцы, зафиксированные участниками коллектива во время экспедиций и гастрольных поездок. Кроме того, ансамбль использует материалы частных аудио- и видеоархивов, расшифровки из сборников традиционной народной музыки. В связи с тем, что музыканты постоянно находятся на пути поиска и эксперимента, они выбрали довольно широкое направление творчества, а именно: обработки народных мелодий, аутентичные образцы, авторские произведения для народных инструментов, созданные современными белорусскими композиторами. Таким образом, в процессе сценического воплощения коллективом осуществляется соединение белорусского фольклора, а также средств выразительности, характерных для народно-инструментальной (академической) традиции.

Характерными чертами творчества ансамбля является осознание фольклора как уникального, художественно-самодостаточного пласта национальной культуры, накопление колоссального исследовательского материала, появление новых подходов к сценическому воплощению фольклора, обновление содержания старых форм исполнительства.

Таким образом, фольклорное наследие, составляющее репертуарную основу ансамбля, соединяет сегодня различные линии, зачастую определяемые одинаково: это аутентичные формы традиционной музыкальной культуры, явления самодеятельности в ее собственно народных и полупрофессиональных проявлениях, авторская музыка, адаптированная в фольклорной традиции, профессиональные сценические формы, тематически связанные с народной культурой. Отметим, что одни коллективы отбирают и исполняют произведения народного творчества только в их подлинном виде, в репертуаре других есть стилизованный фольклор, третьи используют образцы лучших переложений и аранжировок фольклорных мелодий, четвертые исполняют авторские сочинения, созданные в стиле подлинно народных музыкальных произведений. Успех приходит к тому, кто неустанно изучает фольклор, бережно относится к нему, постоянно пополняет свой репертуарный багаж.

Народные музыкальные традиции являются и важнейшим фактором, обеспечивающим организующее действие, индивидуализацию духовно-нравственного опыта человеческой общности. Они же создают особую творческую ауру, которая позволяет самоутвердиться человеку. Это происходит в процессе изучения, усвоения, осмысления и передачи национальных исполнительских традиций, репертуарных образцов, мастерского искусства, звукоидеала, деятельности и поведения, заложенных в народной культуре, традициях и обычаях.

Народные же традиции, духовная культура выступают реальным, веками проверенным и отточенным регулятором развивающегося самосознания и поведения человека. Эффективность использования в современной практике народных музыкальных традиций зависит не только от понимания их роли, но и от умения исследователей, ученых-инструментоведов, музыкантов-практиков использовать то действительно ценное, что они в себе заключают, в общем контексте художественных воздействий.

Генадзь Лапацін

**«ПАД СВАЮ КАРОЎКУ САДЖУСЯ...»
ЖЫВЁЛАГАДОЎЧЫЯ ЗАМОВЫ СА ЗБОРУ
ВЕТКАЎСКАГА МУЗЕЯ СТАРААБРАДНІЦТВА І
БЕЛАРУСКІХ ТРАДЫЦЫЙ ІМЯ Ф.Р. ШКЛЯРАВА**

*Артыкул прысвечаны выкарыстанню
замоўных тэкстаў у жывёлагадоўчай
практыцы жыхароў Веткаўскага раёна. У
аснове артыкула – палявыя запісы аўтара
1990 – 2000-х гг.*

Genadz Lapacın

**«I SIT UNDER THE COW...»
LIVESTOCK SPELLS FROM THE COLLECTION OF
VETKA MUSEUM OLD BELIEF AND BELARUSIAN
TRADITIONS NAME OF SHKLYAROV**

*The article describes how to use the spells in
the practice of animal inhabitants Vetka
district. The basis of the article are the
author's field notes 1990 - 2000-ies.*

Роля замоваў у жыцці і гаспадарчай (жывёлагадоўчай, земляробчай) дзейнасці носьбітаў традыцыйнай культуры агульнавядомая. Не апошнія месца тут займаюць запісы гэтых тэкстаў у фондзе Этнаграфічных матэрыялаў Веткаўскага музея стараабраднасці і беларускіх традыцый імя Ф.Р. Шклярава [12], [19], [13], [16], [20], [15], [22]. Большая частка замоў жывёлагадоўчага кірунку прысвечана клопатам пра кароў і курэй. Гэта і зразумела: каровы былі неабходныя для падтрымання матэрыяльнага дастатку ў сям’і, што выявілася ў існаванні прымаўкі, запісанай мной ад былой жыхаркі п. Амяльное Веткаўскага раёна Грэцкай Варвары Аляксандраўны, 1925 г.н.: «Сала – ямка, а карова – гэта мамка. Яда... Малако, сала, хлеб і вада. Гаворыць: «Сала ямка...» Як вазьмі сала, дак ужо ямка, а карова – мамка... І сёдни падоіш карову, малако ё, і заўтры... Ямкі німа... Паядуць і зноў надаюць, паядуць і зноў... Усё калісь казалі: «Сала вазьмі, дак ямка, а малако – ета мамка» [7].

У сваю чаргу замовы, прысвечаныя клопатам пра коней і коз, маюць адзінкавы характар, паколькі ў нашых вёсках гэта былі не самыя частыя свойскія жывёлы.

У свой час я прыйшоў да высноваў, што замовы – з’ява этнаграфічная і што корпус замоўных тэкстаў, зафіксаваных у лакальнай традыцыі, з’яўляецца своеасаблівым энцыклапедычным даведнікам пра жыццё носьбітаў гэтай традыцыі [14]. Жывёлагадоўчыя замовы і замоўныя формулы, зведзеныя разам, дазваляюць крок за крокам прасачыць літаральна да дробязей усе штодзённыя клопаты селяніна аб свойскай жывёле і птушках, пачынаючы ад моманту нараджэння альбо набыцця жывёлы да выкарыстання і захавання гатовых прадуктаў.

Па функцыянальным кірунку жывёлагадоўчыя замовы можна падзяліць на прафілактычныя і лекавыя. Тут, на мой погляд, неабходна адзначыць тое, што калі лекавыя замовы, як правіла, выконвалі асобныя жанчыны («бабкі»), то прафілактычныя замовы маглі быць у арсенале самых звычайных гаспадынь. Асаблівае месца адводзіцца прымеркаванасці асобных жывёлагадоўчых прафілактычных замоў да першага выгана, ацёла, дойкі, злучкі, а таксама да каляндарных свят: Раства, Чыстага чацвярга, дня святога Юр’я, Купалля — да момантаў, калі свойская жывёла і птушкі найбольш безабаронныя перад хваробамі і дэманічнымі істотамі.

У жывёлагадоўчых замовах выразна вызначаецца іх накіраванасць на павелічэнне статка, на павелічэнне дойнасці кароў і коз, павелічэнне яйканоснасці курэй і тлустасці свіней. Прычым, адносна малака вызначаецца і яго якасць, якая дазваляе вырабляць з яго іншыя малочныя прадукты, прынамсі, вяршкі, смятану, масла, сыр, тварог: «Не прышла я к табе гуляць, прышла сыру, масла і жоўтай смятанкі дабываць».

З дапамогай замоў намагаліся паўплываць на характар жывёлы, напрыклад, «каб карова не была бадлівай», «каб хатняя птушка і каровы «трымаліся двара».

У жывёлагадоўчых замовах прыводзіцца практычна поўны, паводле назіранняў жыхароў нашых вёсак, пералік хвароб і хваравітых станаў, на якія можа пакутаваць жывёла, прынамсі: «Падстрэл», «З’есць скацінка не тое», «Ад пералогу худобе», «От лишаёв», «Як карова павука з’есць», «Ад макрыца», «Ад вяхі», «Як карова жвачку пацярае». Прычым у некаторых тэкстах хваробы не толькі называюцца і апісваюцца іх уплыў на агульны стан здароўя жывёлы, але і апісваюцца непасрэдныя прычыны і сімптомы асобных з іх: «І тут цябе, у етае скацінкі ...шарсцінкі, у правай назе ні бываць, касці ні ламіць, жарам ні паліць, ран ні дзелаць, капыта ні псаваць» (ад макрыца) [2]. Параўнаем з каментаром, які папярэднічае тэксту: «У каровы бывае между капытоў боль такая. І яно усе мякне і мякне, і мякне. Яно называецца «макрец»». «Сздаў жа Гасподзь Свет, а на свеце тры травы ўрэдных: первая — Балун, другая — Блакун, трэцяя — Вяха, ад раздучія жывата» (Ад вяхі) [5]. Параўнаем з каментаром, які папярэднічае падобнаму тэксту: «Ё трава — віха, яна вот так расце, тоненька да пучком, і еслі кароўка тую травінку з’есць, дак тады шаптухі былі, дак ужэ, шаптаць нада. А то разадмецца і памрэ» [6].

Асаблівае месца ў жывёлагадоўчай практыцы займаюць вербальныя формулы, якімі суправаджаюцца магічныя абрады, пабудаваныя на прынцыпах кантактнай альбо імітатыўнай магіі, з выкарыстаннем прадметаў адзення, прадметаў побыту, прыладаў рамёстваў і працы, пабудоў, тых ці іншых страў. Як паказваюць нашы прыклады, у вербальных формулах, якія суправаджаюць абрад, адмыслова вызначаецца, менавіта якія якасці, уласцівыя тым ці іншым прадметам, запазычваюцца, каб паўплываць на жывёлу. Так, прывязанасць сланечніка да «плана», «ухвата», «чапельніка» і засланкі да печкі, печкі да хаты, «драчыка» да двара, фартуха і чапца да гаспадыні, шулы да хлява павінна перадаць жывёле, якую прыгнالی пасля набыцця, жывёле, якую першы раз выганяюць пасля зімы на пашу, здольнасць не блудзіць, а трымацца двара. Фрагменты адзення нябожчыка павінны былі паўплываць на спакойныя паводзіны каровы падчас дойкі. «Ніты з кроснаў» («Як ніты ходзяць, штоб карова так пабегла...») і хлебная лапата, якая «бегае і хлеб скідае», перадавалі каровам жаданне «бегаць за быкамі» і свінням за парсюкамі. Паўната яйка і калодзежа павінны былі магічна напоўніць карову малаком і г. д. Некаторыя з нашых інфармантаў, нібыта падсвядома вызначаючы ролю слова, прызнаюцца, што яны не выконваюць ніякіх спецыяльных (рытуальных) дзеянняў ні пры выгане жывёлы, ні калі яны набываюць жывёлу, таму што не ведаюць спецыяльных слоў: «Слова трэба ведаць. Без слова пользы ня будзя».

Асобныя жывёлагадоўчыя матывы ўзнікаюць у замовах, адмыслова накіраваных супраць ведзьмакоў, сярод якіх адмыслова вызначаюцца «малошнікі» і «малошніцы» [11], а таксама звернутых да іншых міфалагічных істотаў, прынамсі, дамавікоў, якія, як гэта разгорнута паказана ў шматлікіх былічках, уплывалі на стан сваёй гаспадаркі, прычым часта за кошт суседняй. З дапамогай замоў апошняга кірунку хатнюю жывёлу і птушку аддавалі пад ахову сваіх апекуноў і абаранялі ад уплыву чужых дамавікоў. У гэтым плане паказальна наступнае: «Мой дамавой, жыві радам са мной, жыві ж ты ўмесці, абходзься каля маёй скаціны і каля сям’і па чэсці. А калі ты чужы, насыльны, так ідзі к яму пагуляй да ў іх на дварэ і ў хаце паганяй, а ў маём дварэ не

бывай» [3]. Гэтыя замовы, як і замовы, накіраваныя на ахову свойскай жывёлы і птушкі ад драпежнікаў, такіх, як: змеяў, ваўкоў, тхароў, ласак, каршуноў можна аднесці да прафілактычных. Аднак, трэба адзначыць, што ў рэпертуары ведзьмакоў таксама былі свае жывёлагадоўчыя замовы.

Жыхары нашых вёсак ніколі не забываюць, што яны хрысціяне, таму ў ролі першых памочнікаў чалавека ў жывёлагадоўчых турботах часта выступаюць Ісус Хрыстос і Маці Божая, а таксама хрысціянскія святыя Мікола, Іаан Хрысціцель у іпастасі Івана Купалы, і, у першую чаргу, святы Юр'я [18]. Прычым у шэрагу выпадкаў носьбіты традыцыі грунтуюцца на жыццёвых тэкстах і тэкстах Евангелля.

«Першы раз на пашу выганялі карову, болей стараліся пасвечанай у Вербная вірбой. Пасвіцалі, канешна, болей арэхавак, і ганялі арэхавай лазінкай. А вірба... Усё кідалі, як Ісус Хрыстос ішоў, ішчэ прыгаварывалі так: «Як ехаў Ісус Хрыстос із Русаліма на асліцы, і як была асліца ціхая і спакойная, штоб была мая скацінка ціхая і спакойная». Праганялі і там на пастбішчы лазінку ўтырківалі» [9]. «Святы Юр'я-Ягор'я, спас ты царскаю дзевіцу, спасай ты і наша стада ад усякай губіцільнай звяр'і» [8]. Прамым тэкстам у замовах вызначаецца прымеркаванасць першага выгана статка на пашу, на юр'еву расу [19], [17], [12], [13], [16], [20], [22], [21].

Не ўсё ў тэкстах разглядаемых намі замоў даступна зразумець чалавеку, не дасведчанаму ў рэаліях мясцовых традыцый.

Напрыклад, у адной з замоў у шэрагу іншых, патэнцыйна небяспечных для кароў істот, узгадваюцца «другасысы» і «дзявічы сын Максім». Каб зразумець гэту апеляцыю, неабходна ведаць, што дзеці, якіх двойчы адымалі ад грудзей, а таксама пазашлюбныя дзеці лічацца ў асяроддзі носьбітаў традыцыйнай культуры сурочлівымі.

Калі не ведаць пра распаўсюджанае ў нашых вёсках павер'я аб тым, што калі ластаўка праляціць пад каровай, то карова будзе даіцца з кроўю, можна проста не заўважаць гэтую птушку ў наступнай замове: «[Як кароўку даіць першы раз] Ластачкі не дайся, уроку не бойся, хвосцікам не магай, рагамі не бадай, нагамі не брыкай, хазяйкі ўсё малачко аддавай» [10].

Больш за тое, у сувязі з ластаўкай асабіста ў мяне ўзнікла ўражанне, што паміж асобнымі жывёлагадоўчымі тэкстамі існуе нейкая нябачная для старонняга вока таемная сувязь. Як распавядала перасяленка з в. Старое Закружка Соф'я Кірылаўна Ксянзова, 1914 г. н.: «Ёсці карова ідзець ад пастуха, а ластаўка праляціці паўз вымя, і, вот, тады доіцца з кроўю. Так зыркніваеш ту карову і на заднія капыты доіш. У даёнку яе не будзіш, яна ж папалам з кроўю. Так, доіш, і тое малако на капыты. І тады яно перастае» [1]. На першы погляд, у гэтым абрадзе не ўзнікае ніякай таямніцы: на капыты, дак на капыты. Але ў іншых замовах «На першы выган» менавіта капыток — схова для малачка ў выпадку небяспекі. На першы выган: «Ідзі, мая цялушка, на шырокія паля, на длічныя луга. Там табе травіцу з'ядаць, расіцу співаць і малачко пад правы капыток хаваць» [4].

Спіс літаратуры:

1. Архіў этнаграфічных матэрыялаў Веткаўскага музея стараабрадніцтва і беларускіх традыцый імя Ф.Р. Шклярава (далей АЭМ). – Сш. 2. – Ар. 11, зап. Лапацін Г. І. у 1999 г.
2. АЭМ. – Сш. 52. – Ар. 13, зап. Лапацін Г. І. у 1995 г. ад жыхаркі в. Казацкія Балсуны Веткаўскага р. Волкавай Еўдакіі Сяменаўны, 1924 г. н.
3. АЭМ. – Сш. 53. – Ар. 61, зап. Лапацін Г. І. у 1990 г. у Ветцы ад жыхаркі в. Барталамееўка Веткаўскага р. Еціпневай Матроны Цітаўны, 1919 г. н.
4. АЭМ. – Сш. 62.– Ар. 1, зап. Лапацін Г. І. у 1994 г. ад жыхаркі Неглюбкі Мельнікавай Марыі Герасімаўны, 1924 г. н.
5. АЭМ. – Сш. 70. – Ар. 28, зап. Лапацін Г. І., Раманавы Л. Д. у 2003 г. ад жыхаркі в. Свяцілавічы Веткаўскага р. Канода Тамары Барысаўны, 1936 г. н.
6. АЭМ. – Сш. 105. – Ар. 99, зап. Лапацін Г. І. у 2006 ад жыхаркі в. Неглюбка Сарасека Марыі Пятроўны, 1928 г. н.
7. АЭМ. – Сш. 117. – Ар. 550, зап. Лапацін Г. І. у 2014 г.
8. АЭМ. – Сш. 125. – Ар. 12, зап. Лапацін Г. І. у 2011 г. ад жыхаркі в. Пабеда (Шалухоўка) Пархоменка Ганны Маісееўны, 1935 г. н.
9. АЭМ. – Сш. 135. – Ар. 9, зап. Лапацін Г. І. у 2009 г. ад жыхаркі в. Хальч Караткевіч Марыі Васільеўны, 1931 г. н.
10. АЭМ. – Сш. 142. – Ар. 9, зап. Лапацін Г. І., Скідан А. В. у 2014 г. ад жыхаркі в. Барчанкі Красоўскай Майі Філіпаўны, 1940 г. н., родам з в. Аднаполле.
11. Лапацін, Г. І. «Былі ведзьмы...». Уяўленні пра ведзьмакоў у традыцыйнай культуры Гомельшчыны : па матэрыялах экспедыцый Веткаўскага музея стараабрадніцтва і беларускіх традыцый імя Ф. Р. Шклярава / Г. І. Лапацін // Беларускі фальклор. Матэрыялы і даследаванні : зб. навук. прац. – Мінск : Беларус. навука, 2014. – Вып. 2. – С. 252 – 305.
12. Лапацін, Г. І. Варвара Грэцкая як з'ява беларускай народнай культуры / Генадзь Лапацін. – Гомель : Барк, 2015. – 248 с.
13. Лапацін, Г. І. З вопыту вывучэння замоў на Веткаўшчыне. Замовы вёскі Прысно / Г. І. Лапацін // Праблемы ўсходнеславянскай этналінгвістыкі : матэр. І Міжнар. канф. – Мінск, 2003. – С. 141 – 145.

14. Лапацін, Г. І. З гісторыі вывучэння замоў на Веткаўшчыне / Г. І. Лапацін // *Российско-Белорусско-Украинское пограничье : проблемы взаимодействия в контексте единого социокультурного пространства. История и перспективы : матер. Междунар. науч. конф. (Новозыбков, Брянск. обл., 17–18 окт. 2013 г.)* / под ред. В. В. Мищенко, В. Н. Пустовойтова, С. Н. Стародубец. – Брянск : РИО БГУ, 2013. – С. 266 – 271.
15. Лапацін, Г. І. «Малачка густога, верху залатога...» : з вопыту вывучэння традыцыйнай культуры Гомельшчыны // *Навуковыя запіскі Веткаўскага музея народнай творчасці*. – Гомель, 2004. – С. 255 – 264.
16. Лапацін, Г. І. Святы Георгій у песнях, духоўных вершах, звычаях і замовах / Г. І. Лапацін // *Веткаўскі музей народнай творчасці : навук.-метад. зб. / уклад. І. Ю. Смірнова*. – Мінск : БелППК, 2001. – С. 81 – 87.
17. Лапацін, Г. І. Спраба каментара да аднаго фальклорнага тэкста / Г. І. Лапацін // *Славянские народы и их культура в современном мире : матер. Междунар. науч. конф. / редкол.: В. И. Коваль (отв. ред.) [и др.]*. – Гомель, 1996. – С. 190 – 191.
18. Лапацін, Г. І. Хрысьціянскія матывы ў замовах. З назіранняў над тэкстамі замоў : з матэр. этнаграф. экспедыцый Веткаўскага музея народнай творчасці / Г. Лапацін // *Материалы международной научно-практической конференции «Российско-Белорусско-Украинское пограничье : 25-летие экологических и социально-педагогических проблем в постчернобыльский период» (Новозыбков, Брянской обл., 26–27 апр. 2011 г.)* / редкол.: В. Н. Пустовойтов, С. Н. Стародубец, А. В. Шлома. – Брянск : РИО БГУ, 2011. – С. 310 – 315.
19. Лопатин, Г. И. «А тады ўсё вышоптывалі...» (заговоры деревни Неглюбка Гомельской области) / предисл., публ. и примеч. Г. И. Лопатина ; Г. И. Лопатин // *Живая старина*. – 2014. – № 1. – С. 21 – 23.
20. Лопатин, Г. И. Заговоры из тетрадей Екатерины Евдокимовны Чуешковой / Г. И. Лопатин // *Живая старина*. – 2015. – № 4. – С. 40 – 44.
21. Лопатин Г. И. О животноводческой магии Ветковского района / Г. И. Лопатин // *Чернобыль і духоўная спадчына : матэр. навук.-практ. канф.* – Гомель, 1991. – С. 59 – 60.
22. Лопатин, Г. И. Обряды и обычаи деревни Шерстин Гомельской области / Г. И. Лопатин // *Живая старина*. – 2014. – № 2. – С. 9 – 12.

Ірына Глушэц

СУЧАСНЫ СТАН ВЕСНАВОЙ АБРАДНАСЦІ ГОМЕЛЬСКАГА ПАЛЕССЯ

У артыкуле прааналізаваны сучасны стан абрадаў Лельчыцкага, Жыткавіцкага і Хойніцкага раёнаў Гомельскай вобласці, прымеркаваных да святаў Стрэчання, Масленіцы, Вялікадня, Юр'я, Тройцы.

Irina Glushec

THE CURRENT STATE OF SPRING RITUALS IN GOMEL POLESIE

The article analyzes the current state of the rites in Lelchitsy, Zhitkovichy and Khoyniki districts in Gomel region, dedicated to the spring holidays, such as Strechanne, Maslenitsa, Easter, Yurya, Trinity.

Традыцыйны народны каляндар Гомельшчыны вызначаецца найбольшай распрацаванасцю святаў веснавога цыкла, і мэта дадзенага артыкула – высветліць сучасны стан асноўных лакальных кропак веснавой абраднасці Гомельскага Палесся. Аснова даследавання – наш досвед працы з 2010 г. метадыстам па этнаграфіі і фальклору ўстанова «Гомельскі абласны цэнтр народнай творчасці», у тым ліку ўласныя экспедыцыйныя назіранні.

Веснавы перыяд у народнай традыцыі даследуемай намі тэрыторыі адпаведна больш цёпламу клімату у параўнанні з іншымі рэгіёнамі Беларусі распачынаецца ад свята **Стрэчання** (15 лютага па н.ст.). Правядзенне абраду гукання вясны на Стрэчанне захоўваецца ў памяці старэйшых жыхароў Лельчыцкага раёна, на сённяшні дзень святкаванне з традыцыйнай абраднасцю характэрнае для вёскі Новае Палессе Лельчыцкага раёна. У святачны дзень збіраецца гурт, які абыходзіць вёску з веснавымі песнямі, просячы блаславіць гукаць вясну. Асноўныя завадатаркі гэтага гурта – удзельніцы народнага фальклорнага калектыву «Палескія напевы» мясцовага сельскага клуба, якія з'яўляюцца захавальніцамі ўключанага ў 2009 г. у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь мясцовага стылю выканання традыцыйных песень. Да свята жанчыны ўпрыгожваць рознакаляровымі самаробнымі кветкамі елачку, каб хутчэй прыйшла вясна: «Шоб так, як наша ёлочка хороша, шоб наша і жыцьне была такая хороша!» [Зап. Глушэц І.В. у 2015 г. у в. Новае Палессе Лельчыцкага раёна ад мясцовых жыхароў падчас абраду]. Абыходзіць вёску з елачкай, асвечанымі свечкамі, абразом. Спяваюць вяснянкі і водзіць карагоды. Дзяўчынку, якая трымае елачку, некалькі хлопчыкаў пад веснавыя песні жанчын вязуць на санках да крыжа, што стаіць на ростанях у цэнтры вёскі. З просьбамі блаславіць і пажаданнямі здароўя, дабрабыту, міру елачку замацоўваюць на крыжы. Пра актуальнасць традыцыі для мясцовых жыхароў сведчыць факт, што калі арганізаваны клубны калектыў падыходзіць з елачкай да крыжа, там ужо ёсць іншая свежая елачка, якую нехта са старых упрыгожвае і прымацоўвае самастойна. Старое дрэўца, якое было на крыжы з мінулага году, спальваюць разам са старызнай на вогнішчы ўвечары, тады ж арганізуюць святачную вечарыну.